

PRVOTINY

446/2016

www.inky.sk

1. 5. 2016

Pavlovo zasvätenie – Ježišov vzor – Petrova rodina – požiadavka spásy – kde začať? – idea prvotín a desiatku

Keď čítame Skutky apoštolov, možno nás to hneď nenapadne, ale časom sa určite opýtate: **Odkiaľ na to tí ľudia mali?** Cestovali po svete, boli na cestách aj celé roky – kto ich sponzoroval? Ako si mohla malá a často chudobná skupinka ľudí dovoliť poslať Pavla a Barnabáša na dlhú cestu z Antiochie do Jeruzalema, len aby si u apoštolov overili nejakú spornú otázku?

Odpoveď načrtáva Pavol sám, keď píše: „*Bratia, pamätáte na našu prácu a námahu. Vo dne v noci sme pracovali, aby sme nikomu z vás neboli na ťarchu, a tak sme vám hlásali Božie evanjelium*“ (1 Sol 2,9 SSV). Pavol celý patrí Bohu a Jeho Dielu – tak úplne, až napíše: „*Svoj život si však veľmi necením, len aby som dokončil svoj beh a službu, ktorú som dostal od Pána Ježiša*“ (Sk 20,24 SSV). Do tohto Diela úplne samozrejme vkladá aj celý svoj majetok. Pracuje, aby si zarobil – a čo zarobí, vynakladá na dielo Božieho Kráľovstva. Sám sa uspokojí s tým, „*že máme čo jesť a čo si obliecť.*“⁹ *Lebo tí, čo chcú zbohatnúť, upadajú do pokušenia a osídla a do mnohých nezmyselných a škodlivých žiadostí, ktoré ľudí ponárajú do záhuby a zatratenia*“ (1 Tim 6,8-9 SSV). To nám znie divne – asi všetkých ľudí a aj kresťanov okolo nás poháňa okrem iného aj túžba „mať sa lepšie“, „dopriať rodine“ a podobne – inými slovami, mať viac, zbohatnúť. Nevíďime v tom nič zlé. A tu zrazu Pavol varuje, že je to osídlo a že nás takéto túžby vedú do zatratenia. Prečo?

Odpoveď nachádzame u Krista, ktorý v modlitbe k Otcovi hovorí: „*Všetko, čo je moje, je tvoje, a čo je tvoje, je moje*“ (Jn 17,10 SSV). **Toto je princíp Trojičného života.** V Bohu, v Trojici, neexistuje majetok. Boh je *číre bytie*, číra existencia. Otec tak dáva celého samého seba Synovi – a Syn celého samého seba Otcovi. To všetko v jedinom akte darovania samého bytia, samého seba, samej existencie, ktorá zahŕňa a obsahuje všetko.

Keď sa Ježiš stal človekom, táto jednoduchosť sa rozplynula. Ježiš okrem svojho bytia aj niečo má: Má čas, s ktorým môže nakladať. Má sily a energiu, ktoré tiež môže na niečo vynakladať. A má majetok, ktorý môže vlastniť. **Aj v týchto podmienkach ale Ježiš žije so svojim Otcem Trojičný život úplného darovania sa.** Keď o ňom čítame v Písme, pripadá nám už akosi samozrejme, že Ježiš nemá žiaden „súkromný čas“, nejaké dovolenky, alebo nejaké bočné záľuby – rybárčenie, pestovanie kvetínok, zbieranie táciok od piva a pod. – do ktorých by vkladal nejakú časť svojho času popri službe Otcovi. Všetok Jeho čas patrí Otcovi – dokonca aj vtedy, keď sa od učeníkov vzdiali do samoty, je to kvôli času, ktorý trávi s Otcem v modlitbe¹. A úplne samozrejme Otcovi a Jeho Dielu patrí aj celý Jeho majetok. Nemá nič vlastné, nič súkromné – dokonca aj ten jednoduchý odev, ktorý nosí, nakoniec obetuje v tejo službe.

Teraz si možno povieme: No áno, Ježiš je Boží Syn. U neho sa to tak akosi patrí. Ale my sme len ľudia... A práve tu nastupuje Pavol, ktorý je tiež „len človek“ – ale koná rovnako. Ani u neho nevidíme, že by mal nejaké bočné záľuby, vedľajšie ciele, či niečo podobné. Celý jeho život patrí úplne Kristovi. Všetok čas. Všetky jeho sily a schopnosti. A aj všetok jeho majetok a všetky jeho peniaze...

Teraz si ale možno znova povieme: No dobre. Pavol nemal rodinu. Mohol si niečo podobné dovoliť. Ale čo **Peter**? Ten rodinu mal. A zjavne konal podobne. Pavol na jednom mieste o Petrovi (čiže Kéfasovi) a ostatných apoštoloch a starších píše: „*Nemáme právo brať so sebou ženu, sestru, tak ako ostatní apoštoli a Pánovi bratia i Kéfas*“ (1 Kor 9,5 SSV)?! To, čo robil Pavol sám, robili Peter a jeho rodina spoločne: spoločne slúžili Bohu celým časom, celou silou a aj všetkými prostriedkami, ktoré mali. A čo nevyužili na službu Bohu a jeho Kráľovstvu, toho sa s ľahkým srdcom zriekli, aby im to neprekážalo. Jedno zo svedectiev tohto zasvätenia môžeme dodnes vidieť v Izraeli: pozostatky Petrovho domu v Kafarnaume, ktorý bol na počiatku kresťanstva prestavaný na jeden z prvých katolíckych kostolov. Ani svoj dom Petrova rodina nepovažovala za niečo súkromné, nič nebolo vyňaté z tohto úplného zasvätenia sa Bohu.

Zisťujeme teda, že **toto úplné darovanie sa Bohu a Jeho Dielu nie je niečo, čo by bolo vyhradené pár mimoriadnym ľuďom. Je to integrálna súčasť kresťanstva.** Je to podstatný prvok Božieho Života. Byť Božími deťmi znamená postaviť sa na Kristovo miesto a spoločne s Ním povedať Otcovi: „*Otče, všetko, čo je moje, je tvoje, a čo je tvoje, je moje*“. Len vtedy môže byť „všetko Otcovo“ mojím – a teda aj Jeho Večný Život a to je spása a Nebo – ak je aj „všetko moje“ Otcovým.

Ak je v mojom živote niečo, čokoľvek, čo nie som ochotný s radosťou vynaložiť na Božie Dielo² a tak to darovať Bohu – tak to znamená, že daná vec je pre mňa dôležitejšia, než Boh. Milujem ju viac, ako Boha. Nedám ju Bohu, nezrieknem sa jej ani kvôli Nemu, nechám si ju pre seba! A teda **žijem v ťažkom smrteľnom hriechu**, ktorého podstata je presne v tom: „*Smrteľný hriech ... ničí v srdci človeka lásku ... tým, že človek dáva prednosť nejakému nižšiemu dobru pred Bohom*“ (KKC 1855).

Naopak, viera nás vedie k opaku hriechu, k úplnému darovaniu sa Bohu a k tomu, aby v našom živote všetko – vrátane nás samých a aj vrátane nášho majetku – slúžilo Bohu: „*Viera v Boha nás vedie k tomu, ... aby sme ničomu nedávali prednosť pred ním*“ (KKC 229), resp.: „*Ježiš prikazuje svojim učeníkom, aby mu dali prednosť pred všetkým a pred všetkými a navrhuje im, aby sa zriekli všetkého, čo majú, pre neho a pre evanjelium*“ (KKC 2544) – čiže aby sa zriekli túžby vlastniť a privlastniť si čokoľvek pre seba a aby sme to z lásky radi všetko darovali Bohu a službe Bohu a tak vstúpili do Trojičného Života Boha, ktorý práve na tomto obojstrannom úplnom darovaní sa lásky stojí a padá! Preto Ježiš na jednej strane vyhlasuje, že sú „*Blahoslavení chudobní, lebo vaše je Božie kráľovstvo*“ (Lk 6,20 SSV) a súčasne varuje „*Ako ťažko vchádzajú do Božieho kráľovstva tí, čo majú majetky!*“²⁵ *Lahšie je ťave prejsť cez ucho ihly...*“ (Lk 18,24-25 SSV). Teraz už iste chápeme prečo:

- **Byť „chudobní v duchu“ (Mt 5,3 SSV) znamená, že si nechceme nič privlastniť, nechceme nič, okrem Boha a preto sa celí dávame Bohu** a slúžime Mu všetkým čím sme a čo máme, vrátane majetku a peňazí. Tak vstupujeme do Božieho Života, v ktorom my sme skutočne (a nielen formálne) úplne a celí Božím vlastníctvom – **a Boh sa v Kristovi rovnako stáva úplne a celý našim vlastníctvom**, ako hovorí Raniero Cantala-

¹ napr. „*V tých dňoch vyšiel na vrch modliť sa a strávil celú noc v modlitbe s Bohom*“ (Lk 6,12 SSV).

² „*nie zo žiaľu ani z donútenia, lebo veselého darcu Boh miluje*“ (2 Kor 9,7 SSV)

messa: „*My z Božej milosti vlastnime Boha!*“ **Toto je Nebo.** Presne toto znamená byť spaseným. Preto to úplné darovanie sa Krista a Jeho Matky Márie. Preto rovnako úplné darovanie sa Pavla. Preto úplne rovnaké darovanie sa rodiny Šimona Petra a rodín ostatných apoštolov.

• **A, naopak, „mat' majetok“ znamená, že okrem Boha máme aj iné ciele, iné lásky.** A tie sú v praxi Bohu nadradené – a teda aj naše prostriedky plynú (hoc' aj popri Bohu) aj do týchto našich iných záľub a cieľov. Nepatríme teda Bohu, nie sme Jeho vlastníctvom. Niečo mu dáme, ale zvyšok si ponechávame. A teda ani Boh nemôže byť našim vlastníctvom v Trojičnej jednote Neba. **Ostávame teda stále mimo Boha, mimo Večného Života, mimo spásy.** Preto Ježiš tak vážne a naliehavo hovorí: „*Kto miluje otca alebo matku viac ako mňa nie je ma hoden. A kto miluje syna alebo dcéru viac ako mňa, nie je ma hoden. Ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom*“ (Mt 10,37; Lk 14,33 SSV). Chápeme už? Túžba čokoľvek si *privlastniť*, čokoľvek si *ponechať* a nedarovať to v láske Bohu nás odrezáva od Boha, ktorý je Láska a ktorý sám „*vlastného Syna neušetril, ale vydal ho za nás všetkých, [tak] akože by nám s ním nedaroval všetko*“ (Rim 8,32 SSV)!

Možno nám to v tejto chvíli pripadá príliš radikálne. Príliš ťažké. Príliš ešte milujeme tento svet a jeho veci. Písmo nám preto ponúka prvý krok. Je ním prvotina, čiže desiatok:

DESIATOK: „*Všetky desiatky z pôdy, z obilia zeme i z ovocia stromov, sú Pánovým majetkom. Sú zasvätené Pánovi.*“³¹ *Kto by chcel vykúpiť nejakú časť zo svojich desiatkov, musí pridať pätinu ceny*“ (Lv 27,30-31 SSV). Všimnime si formuláciu „*sú Pánovým majetkom*“. Idea v pozadí tohto výroku je asi takáto:

Predstavte si, že pracujete vo Volkswagene. Vyrábate tam autá. Po skončení šichty Vás ani nenapadne vziať si tie autá domov, lebo však ste ich Vy vyrobili, tak sú Vaše. Viete, že pracujete vo firemnej hale na firemných strojoch z firemného materiálu podľa firemného know-how a teda aj výsledok je firemným majetkom. Firma Vám dá výplatu, ktorá je však iba malým zlomkom hodnoty toho, čo ste vyrobili, ale ste radi a poviete si: ešte aj tak skvelo zarábam. A ani vás nenapadne, že by to malo byť inak.

Predstavte si teraz, že by Vám ale firma povedala: Viete čo? Deväť z desiatich vyrobených áut si môžete nechať a predat' si ich ako chcete a peniaze za ne sú Vaše – my si necháme len každé desiate. Fú, to by bolo, čo? Keby toto nejaká firma urobila – tak by ste od radosti skákali a tancovali a bozkávali im ruky a nohy od vďačnosti. A ani by Vás nenapadlo ísť a ukradnúť im aj to desiate auto, ktoré si nechali pre seba. A keby to niekto urobil, za hnusného a odporného zlodēja by ste ho mali! O tom ani v najmenšom nepochybujem!

Toto je naša situácia vo svete, v ktorom žijeme: **Žijeme v Božom svete**, na Božej pôde, kde z Božieho materiálu tvoríme to, čo tvoríme a dorábame to, čo dorábame, pričom dokonca ani len naše telá a sily a rozum a schopnosti, ktoré využívame, nie sú naše, ale Božie. Takže aj **všetko, čo vyrobíme, alebo vytvoríme, je podľa práva a spravodlivosti Božie.** Dokonca nemáme nárok ani na onú výplatu, pretože na rozdiel do Volkswagenu, ktorý nie je majiteľom našich tiel ani nášho času – a preto si ich od nás prenajíma práve za tú mzdu – Boh vlastní a je majiteľom jedného i druhého: „*Čo máš, čo si nedostal?*“ (1 Kor 4,7 SSV) konštatuje Pavol. A my odpovedáme: Nič...

Ale zrazu Boh príde a povie: Počujte! Môžete si to nechať! Deväť desiatin všetkého, čo z mojich vecí silami a schopnosťami, ktoré odo mňa máte, vyrobíte, si pokojne nechajte! A ja sa uspokojím s jednou desatinou! No... nevybozkávali by ste Bohu ruky a nohy od vďačnosti z toho, aký veľkorysý voči nám je? Napriek tomu, že nám nepatrí nič a Bohu patrí všetko, veľkoryso nám 90% dáva, akoby to bolo naše! Tak tomu sa hovorí naozaj

prajnosť a veľkodušnosť! A ak by niekto namiesto vďačnosti ukradol ešte aj tých Božích 10% – nenazvali by ste ho zločincem, nevďačníkom a zlodějom?

Presne takto veci chápe aj Písmo:

Ak uznávam Boha ako Boh, svoj rešpekt a úctu voči Nemu prejavujem práve tým najzákladnejším spôsobom a tým je, že rešpektujem oných 10%, ktoré si Boh ponechal pre seba: „*Ak je Boh so mnou, ak ma ochráni na tejto ceste, ktorou teraz idem, ak mi dá chlieb na živobytie a šaty na oblečenie*“²¹ *a ak sa šťastne vrátim do domu svojho otca, tak Jahve bude mojím Bohom*“²² ... *A zo všetkého, čo mi dáš, odovzdám ti desiatky*“ (Gn 28,20-22 SSV), hovorí Jakub a práve týmto aktom prijíma a uznáva Boha ako svojho boha. Všetko ostatné – modlitba, bohoslužba, sviatky,... – je už len nadstavba. Ale toto je ten základný a prvý krok, ktorým sa Boh stáva mojím bohom a ja Ho ako boha uznávam.

PRVOTINA: tento desiatok je súčasne *prvotinou*. Nie je to nejaký posledný zbytok, ktorý mi ostane – a ak neostane, tak smola. Je to *prvých a najlepších desať percent* z toho, čo mi Boh daroval: „*To najlepšie, prvotiny tvojej pôdy, prinesieš do domu Pána, svojho Boha*“ (Ex 23,19 SSV), „*Tam obetujete svoje celostné žertvy a svoje obety, svoje desiatky ... prvotiny svojho dobytky a svojich oviec*“ (Dt 12,6 SSV)! Takže v praxi: príde mi výplata, oddelím z nej hneď na začiatku oných 10% – a zvyšok je z Božej štedrosti a prajnosti môj a využijem ho, ako najlepšie uznám za vhodné. Ale až po tom, čo som oddelil svoju prvotinu a zaniel ju, ako káže Písmo, „*do Božieho domu*“.

A AK TO NEUROBÍM? Tak som zloděj. Bodka. Ako hovorí Boh: „*Vy ma ukracujete. Spytujete sa však: „V čomže ťa ukracujeme?“ V desiatku a poplatkoch.*“⁹ *Kliatba vás zasiahla, lebo ma ukracujete vy, celý národ.*“¹⁰ *Prineste celý desiatok do zásobárne, aby bol pokrm v mojom dome, a týmto ma vyskúšajte - hovorí Pán zástupov, či vám neotvorím okná neba a nevylejem na vás požehnanie viac ako dost*“ (Mal 3,7-10 SSV).

NAČO SÚ ALE BOHU NAŠE PENIAZE? Možno sa to teraz v duchu pýtate. Lenže desiatok nie je o tom, že by Boh potreboval naše peniaze. Je o nás. **Desiatok pred nás kladie otázku: Stojí mi Boh za 10% z mojej mzdy a ostatných príjmov?** Stojí mi za to Jeho dielo? Farnosť? Kostol, v ktorom Ho oslavujeme? Stojí mi to za 10% z mojej mzdy? **Alebo je tých 10% z mojej výplaty pre mňa tak dôležitých, že ich radšej Bohu ukradnem a vykašlem sa tak na Boh – pretože mi nestojí ani za tých 10%?**

TU SA ZAČÍNA TO PRVÉ DELENIE:

• **Pre niektorých Boh, Nebo, spása,... nestoja ani za 10% zo svojej mzdy.** Tak si ich ukradnú a vynaložia ich pre iných bohov, ktorým slúžia. Pavol o nich píše jadrne a presne: „*Ich koniec je záhuba, ich bohom je brucho*“ (Flp 3,19 SSV).

• **Druhí sa rozhodnú, že im to za tých 10% stojí.** Nastúpia túto Cestu. A postupne sa nechajú Bohom v'ahovať do Jeho Lásky a Jeho Života – a z tých 10% „daní“ sa postupne stáva 20%... 40%... 75%... 90%... **až nakoniec 100% už nie „dane“, ale daru lásky**, vášnivej lásky Nevesty, ktorá dáva všetko Ženichovi a v Ženichovi prijíma samého Boha, ktorý sa rovnako daruje jej. A keď sa to stane, sme konečne spasení: „*Niet nikoho, kto by pre mňa a pre evanjelium opustil dom alebo bratov a sestry alebo matku a otca alebo deti, alebo polia,*“³⁰ *aby nedostal stonásobne viac; teraz, v tomto čase, domy, bratov, sestry, matky, deti i polia, hoci s prenasledovaním, a v budúcom veku večný život*“ (Mk 10,29-30 SSV), potvrdzuje Ježiš.

Váš Inky